

30. בשר עוף בחלב**1. חולין קג: "כל הבשר" עד קד. "ואסור להעלות"**

כל הבשר אסור לבשל בחלב - חוץ מבשר דגים וחגבים. ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן - חוץ מבשר דגים וחגבים

גמ'. הא עוף - אסור מדאורייתא, כמאן - דלא כרבי עקיבא, דאי רבי עקיבא, האמר: חיה ועוף אינו מן התורה; אימא סיפא: הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים, הא עוף - אסור, אתאן לרבי עקיבא, דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח בר מיניה הוא, דתניא: הנודר מן הירק - מותר בדלועין, ור"ע אסור, אמרו לו לר"ע: והלא אומר אדם לשלוחו קח לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין! אמר להן: כן הדבר, כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית? אלא - שדלועין בכלל ירק, ואין קטנית בכלל ירק, רישא רבנן וסיפא ר"ע! אמר רב יוסף: רבי היא, ונסיב לה אליבא דתנאי, בנדרים סבר לה כר"ע, בבשר בחלב - סבר לה כרבנן. רב אשי אמר: כולה ר"ע היא, והכי קאמר: כל הבשר אסור לבשל בחלב, מהן מדברי תורה, ומהן מדברי סופרים, חוץ מבשר דגים וחגבים - שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים.

2. חולין קיג. משנה בשר בהמה טהורה

בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה - אסור לבשל ואסור בהנאה, בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה, בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה - מותר לבשל ומותר בהנאה. ר"ע אומר: חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר אלא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים, פרט לחיה ולעוף ובהמה טמאה. רבי יוסי הגלילי אומר: נאמר בלא תאכלו כל נבלה, ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו, את שאסור משום נבלה - אסור לבשל בחלב, עוף שאסור משום נבלה, יכול יהא אסור לבשל בחלב - ת"ל: בחלב אמו - יצא עוף שאין לו חלב אם

3. תוס' חולין קיג. ד"ה בשר

בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה כו' - הוא הדין בשר עוף לרבנן דאסור מן התורה דדוקא ר"ע הוא דאמר חיה ועוף אינם מן התורה ונפקא לן מדדריש לקמן את שאסור משום נבלה אסור לבשלו בחלב

4. רא"ש חולין ח: נ"א מתחלת דבריו עד "ת"ר המבשל"

בשר בהמה טהורה (ש) בחלב בהמה טהורה (ת) אסור לבשל ואסור בהנאה. בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה. ר"ע אומר חיה ועוף אינם מן התורה שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו שלשה פעמים פרט לחיה ועוף ולבהמה טמאה ומה שהביא רב אלפס דר"ע ולא הביא דרבי יוסי הגלילי משום שפוסק הלכה כרבי עקיבא. ואי ס"ל דרבנן פליגי עליה הא קי"ל [עירובין מו ב] הלכה כר"ע מחבירו דווקא ולא כנגד רבים אלא ודאי סבירא ליה דלא פליגי אלא ת"ק אמר שנוהג בבהמה טהורה דוקא ולא בטמאה ור"ע מפרש מהיכן נתמעטו חיה ועוף ובהמה טמאה

5. רמב"ם הל' מאכלות אסורות ט:ד

וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנייה, ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא יפגעו העם ויבואו לידי אסור בשר בחלב של תורה ויאכלו בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, שהרי אין משמע הכתוב אלא גדי בחלב אמו ממש לפיכך אסור כל בשר בחלב

6. חולין קטז: "והאמר שמואל מפני מה" עד "הא קבה גופה"

והאמר שמואל: מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים - מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה

7. חולין קטז. "המעמיד בעור" עד קטז: "כשרה שינקה"

המעמיד בעור של קבה כשרה אם יש בנותן טעם הרי זו אסורה

8. תוס' חולין קטז. ד"ה המעמיד

המעמיד בעור של קבה אם יש בה כו' - תימה דבגמרא מפרש טעמא דאסרו גבינות העובדי כוכבים מפני שמעמידין אותם בעור קבת נבלה מאי איריא נבלה אפילו כשרה נמי ויש לומר דמשום בשר בחלב לא היו אסורין מספק משום דליכא אלא איסורא דרבנן דדרך בישול אסרה תורה

9. ר"ן חולין מב: (בדפי הרי"ף) ד"ה גמ' אטו קיבת "והקשה הר"ר יהוסף הלוי ז"ל" עד ד"ה לא קשיא

והקשה הר"ר יהוסף הלוי ז"ל אמאי איצטריך שמואל למימר בעור קיבת נבלה אפי' עור כשרה נמי תיתסר משום בשר בחלב ותו קשיא ליה היכי מיתסרא בכל דהו ליטעמיה קפילא וליהוי בנותן טעם וניחא ליה ז"ל אי משום בשר בחלב לא הוה מיתסר אלא בנותן טעם כדתנן במתני' המעמיד בעור קיבה אם יש בה בנ"ט אסורה ומשום עור קיבת נבלה נאסרת בכל דהו דכיון דאוקומי קא מוקים לא בטיל אבל משום בשר בחלב ליכא למימר הכי דכל אימת דלא יהיב טעמא לאו בשר בחלב הוא אלא האי באפיה קאי והאי באפיה קאי ולזה הסכים הר"ם במז"ל בפ"ג מהלכות מאכלות אסורות מכלל דס"ל ז"ל דבאיסורין הללו הולכין אחר נותן טעם אלא דהכא אסור משום דאוקומי קא מוקים אבל אחרים אומרים דבכל דבר של עובדי כוכבים לא הלכו בו אחר נ"ט כדי שלא יפרוצו ואכתוב עוד בזה במסכת ע"ז בס"ד

10. מרדכי עבודה זרה סימן תתכ"ז "אמר שמואל מפני שמעמידין" עד סימן תתכ"ח "שאלו את ר"י"

אמר שמואל מפני שמעמידין בקיבה [*רב חסדא אמר מפני שמעמידין אותה בחומץ רב נחמן אמר מפני שמעמידין אותה בשרף ערלה] וכו' ופרכינן ולרב חסדא ולרב נחמן תתסר בהנאה קשיא ולשמואל לא פריך אע"פ דהוי בשר בחלב ש"מ דאינו אסור אלא באכילה [רמז תתכח] ומכאן יש להוכיח דאם נאסר בשר בחלב ע"י מליחה או ע"י כיבוש דדוקא באכילה אסור ולא בהנאה ויש דוחין הלכך המתיר בהנאה אין מוחיין בידו כל כמה דלא אשכחן ראייה לאיסור

11. רמב"ם הל' מאכ"א פרק ט' הל' א-ב

בשר בחלב אסור לבשלו ואסור לאכלו מן התורה ואסור א בהנאה וקוברין אותו ואפרו אסור כאפר כל הנקברין, ומי שיבשל משניהם כזית כאחד לוקה שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו, וכן האוכל כזית משניהם מהבשר והחלב שנתבשל כאחד לוקה ואף על פי שלא בשל

לא שתק הכתוב מלאסור האכילה אלא מפני שאסר הבשול כלומר ואפילו בשולו אסור ואין צריך לומר אכילתו, כמו ששתק מלאסור הבת מאחר שאסר בת הבת

12. ספר המצות להרמב"ם לא תעשה קפ"ז

קפז שלא לאכול בשר בחלב שני' לא תבשל גדי בחלב אמו, פעם שנייה, כך למדו מפי השמועה שאחד לאסור בשול ואחד לאסור אכילה

13. מגיד משנה הל' מאכ"א ט:ד

[ד] וכן בשר וכו'. במשנה תחלת הפרק (דף ק"ג:) כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ובגמ' כמאן [דלא כר' עקיבא דאי ר' עקיבא הא אמר חיה ועוף אינו מן התורה ותירץ רב אשי ה"ק כל הבשר אסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים חוץ מבשר דגים וחגבים שאינן לא מדברי תורה ולא מד"ס ומפרש רבינו דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא דנקט דאי בבישול בלא אכילה לא נאסרו חיה ועוף אפי' מדבריהם שלא אסרו אותם אלא באכילה בלבד מפני אכילת בשר בהמה המצוי אבל בבשול והנאה לא נאסרו ולא יפו כחם מבשר בהמה טהורה עם חלב טמאה שמותרין בבישול ובהנאה כנזכר למעלה אלמא לא גזרו בישול והנאה אטו בישול והנאה ואין הגזירה אלא על אכילה בלבד ואע"פ שיש לדחות דשאני התם שיש אחד מהם כבר אסור באכילה ואין לחוש שמא יאכלם אבל בחיה ועוף בחלב שכל אחד בפני עצמו היתר גזרו על הבשול ועל ההנאה שמא יבא לידי איסור אכילה וכשם שגזרו באיסור העלאה על השלחן כמו שיתבאר בפ' זה וכאלה חדא גזירה היא זהו דעת רבינו שלא נאסרו אלא באכילה בלבד

14. רמב"ם הל' ממרים בט וראב"ד

הואיל ויש לבית דין לגזור ולאסור דבר המותר ויעמוד איסורו לדורות וכן יש להן להתיר איסורי תורה לפי שעה מהו זה שהזהירה תורה לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו, שלא להוסיף על דברי תורה ולא לגרוע ג מהן ולקבוע הדבר לעולם בדבר שהוא מן התורה בין בתורה שבכתב בין בתורה שבעל פה, כיצד הרי כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו מפי השמועה למדו שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב, בין בשר בהמה בין בשר חיה אבל בשר העוף מותר בחלב מן התורה, אם יבוא בית דין ויתיר בשר חיה בחלב הרי זה גורע, ואם יאסור בשר העוף ויאמר שהוא בכלל הגדי והוא אסור מן התורה הרי זה מוסיף, אבל אם אמר בשר העוף מותר מן התורה ואנו נאסור אותו ונודיע לעם שהוא גזרה שלא יבא מן הדבר חובה ויאמרו העוף מותר מפני שלא נתפרש כך החיה מותרת שהרי לא נתפרשה, ויבא אחר לומר אף בשר בהמה מותרת חוץ מן העז, ויבא אחר לומר אף בשר העז מותר בחלב פרה או הכבשה שלא נאמר אלא אמו שהיא מינו, ויבא אחר לומר אף בחלב העז שאינה אמו מותר שלא נאמר אלא אמו, לפיכך נאסור כל בשר בחלב אפילו בשר עוף, אין זה מוסיף אלא עושה סייג לתורה וכן כל כיוצא בזה.

+/השגת הראב"ד/ הואיל ויש לב"ד לגזור ולאסור וכו'. א"א כל אלה ישא רוח שכל דבר שגזרו עליו ואסרוהו לסייג ולמשמרת של תורה אין בו משום לא תוסיף אפילו קבעוהו לדורות ועשאוהו כשל תורה וסמכוהו למקרא כדאשכחן בכמה דוכתי מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ואם גרע לפי צורך שעה כגון אליהו בהר הכרמל אף זה דבר תורה הוא עת לעשות לה' הפרו תורתך, ולא תמצא איסור מוסיף אלא במצות עשה כגון לולב ותפילין וציצית וכיוצא בהן בין לשעה +.בין לדורות בין שקבעה בדבר תורה בין שלא קבעה